

Ponosni, da tujim turistom prodajamo svoje naravne lepote v angleškem jeziku

Delo, 2. julija

V Sobotni prilogi Dela ste pod rubriko Polemika objavili obsežen sestavek izpod peresa gospe dr. Tamare Lah Turenšek, direktorice Nacionalnega inštituta za biologijo v Ljubljani. Posebnost tega sestavka je takoj opazna: avtorica je pod zelo splošen naslov spravila pravzaprav repliko o javni polemiki o uvajanju angleščine kot uradnega jezika na slovenske univerze. Gospa bi lahko dala svojemu sestavku bolj določen in manj zagoneten naslov. Popolnoma razumljivo je, tega ni treba posebej poudarjati, da svoje naravne lepote razlagamo tujim turistom v angleškem jeziku, saj slovensko ne znajo. Popolnoma nekaj drugega pa je uvajati angleščino kot edini uradni tuji jezik na slovenske univerze.

Avtorica se ne nazadnje sama zapleta v zelo neprimerne primerjave, da angleščina v svetu danes edina predstavlja tehnični in znanstveni napredek, ker je namesto prenašanja pošte s pomočjo golobov zamenjala z današnjimi mobilni. Pričakoval bi, da se bo gospa z nostalgijo zavzemala za biološko prenašanje pošte še danes s pomočjo golobov, saj je sama po stroki biolog, in ne za gromozanski tehnični napredek, ki ga predstavljajo tehnične rešitve, kot so mobilni. Z resničnim dogodkom bom poskušal pojasniti svoje opažanje, kako nas danes tehnični napredek vse bolj razoseblja, saj je postal splošen pojav, da se današnji ljudje, še predno se dobro usedejo v javnih lokalih, izvlečejo svoje pametne mobilne in nimajo niti časa pogledati, kdo vse se nahaja okrog njih, ampak do onemoglosti brskajo po ekranih svojih mobilnih in nekaj ves čas nervozno iščejo. Opazil sem, kako je oče pripeljal za mizo lokala svojega mladoletnega sina in razveselil sem se, kako lepo, da se bosta ob hladni pijači lepo pogovorila. Pa ni bilo tako. Brez besed sta potegnili iz žepov vsak svoj mobilni in začela klicati svoje sogovornike nekam na daljavo. Ker je sinek kmalu po klicu jezno zaprl svoj telefon, sem prisluhnil, kako se je jezil na svojega klicanega sovrstnika, da ga noče sprejeti za razgovor, ker ga neprestano kliče, in hoče imeti že malo miru pred njim. Vstala sta in odšla iz lokala, ne da bi se kaj med seboj pogovorila. Ali ni ta dogodek dovolj zgovoren o naših medsebojnih odtujenostih, kljub silnemu tehničnemu napredku.

Spominjam se stare ženičke iz domačega kraja, ki je posedala pred svojo hišo in nas je, bosonoge šolarje, ogovarjala: »A hodite 'u šula' in se veliko učite? Ampak vedite, da bo 'skuz kunšt' svoj čas svet konc' jemal!« Ali nismo danes že blizu tej napovedi? Še danes ni jasno, zakaj so pred nami

propadle že mnoge civilizacije, čeprav še niso poznale atomskega orožja. Morda tudi za konec te civilizacije ne bo potrebna atomska vojna. Seveda profesor na Harvardu lahko filozofira o globalnih možganih in edini odrešitvi ob nenehnem tehničnem napredku za vsako ceno, ljudje smo pa kljub velikim tehničnim možnostim vedno bolj osamljeni. Sam sem živinozdravnik in vem, kaj domače živali pomenijo človeku za druženje in sprostitve. Poznam, kaj pomeni nebrzdana eksploatacija rejnih živali za živali same in njihovo zdravje. Na biološkem inštitutu se pa bolj slabo spoznate na ornitologijo, če v pticah vidite nazadnjaško obnašanje. Prepustimo se, kaj nam bo prinesel čas. Kako je že modroval tisti nadebudni kovač, ko je tolkel po razbeljenem železu in so ga vprašali, kaj bo napravil: »Še ne vem: če bo špičasto, bodo vile, če bo pa ploščato, bo pa lopata.« Ali mi vemo, kam nas vodi ta nebrzdan tehnični napredek in kaj bomo v bodoče z umetno inteligenco? Ali pač, ker nas lastna zapušča. Danes že živinorejci vodijo računalniki in delijo krmo po svoji presoji, kmet pa lahko med tem telefonira vse do severnega tečaja. Kaj zanimivega ima tam, ne vem. Morda ga bo kak Eskim le kdaj nadrl, tako kot je vrstnik nadrl našega dečka, ki mu ni dal miru.

V uvajanju enega samega globalnega svetovnega jezika, četudi na najvišji ravni, ne vidim rešitve. Pa naj se gospa pomiri glede kvalitete naših študijskih programov. Bili smo eni med prvimi, ki smo na ljubljanski univerzi dobili mednarodno verifikacijo.

prof. dr. Valentin Skubic,
Ljubljana